

Mehmet Barış Ay

<https://orcid.org/0009-0006-5280-9428>

Principal, Şehit Öğretmen Elif Livan Secondary School, Turkey, mbarisay@gmail.com

Fatma Gülsün

<https://orcid.org/0009-0006-7205-6814>

Teacher, Atatürk Secondary School, Turkey, fatmagulsum2121@gmail.com

Fatma Çelik

<https://orcid.org/0009-0008-8973-484X>

Teacher, Atatürk Secondary School, Turkey, fc586722@gmail.com

Leyla Oçar

<https://orcid.org/0009-0005-1024-8207>

Teacher, Tepe İmam Hatip Secondary School, Turkey, leylaocar11@gmail.com

Zeynep Öztürk

<https://orcid.org/0009-0005-7634-6686>

Assistant Principal, Tepe İmam Hatip Secondary School, Turkey, ozturkzeynep091@gmail.com

Berna Koç

<https://orcid.org/0009-0004-2515-9453>

Teacher, Fatih Sultan Mehmet Primary School, Turkey, bernaataskoc@hotmail.com

Esra Can Yıldız

<https://orcid.org/0009-0007-4996-2293>

Teacher, Topçular Damlatepe Primary School, Turkey, sr_cn@outlook.com

Atıf Künyesi | Citation Info

Ay, B., M., Gülsün, F., Çelik, F., Oçar, L., Öztürk, Z., Koç, B. ve Can Yıldız, E., (2024). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Dağıtımçı Liderlik Davranışlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 11 (1), 428-437.

Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Dağıtımçı Liderlik Davranışlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Öz

Okul müdürleri, öğretmenler aracılığıyla öğrenci başarısının artırılmasında etkili bir rol oynayabilir. Literatürde okul müdürlerinin liderliğinin eğitim çıktılarını olumlu yönde etkilediğini gösteren çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Okul müdürünün liderlik davranışları okul için önemli olmakla birlikte, son yıllarda liderliğin diğer yöneticiler ve öğretmenler arasında paylaşılan yönüne de vurgu yapılmaktadır. Bu bağlamda, dağıtımçı ya da paylaşılan liderlik davranışlarının incelenmeye başlandığı görülmektedir. Bu çalışma, öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik davranışlarının bazı değişkenler açısından incelenmesine odaklanmaktadır. Araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Diyarbakır merkez ilçelerinde görev yapan 12350 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evrenden tesadüfi örnekleme yoluyla belirlenen 390 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Davis (2009) tarafından geliştirilen ve Şahin, Uğur,

Dinçel, Balıkçı ve Karadağ (2014) tarafından Türkçeye uyarlanan Dağıtımçı Liderlik Ölçeği (DLLÖ) yardımıyla elde edilmiştir. Ölçek tek boyuttan oluşmaktadır. Araştırma verilerinin analizinde; aritmetik ortalama, standart sapma, frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca çalışmada t-testi ve ANOVA testi kullanılmıştır. Analizler sonucunda, okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışlarının cinsiyetlerine, görev yaptıkları okul türüne, kıdemlerine ve eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Okul Müdürü, Liderlik, Dağıtımçı, Yönetici, Okul, Öğretmen

Investigation of Distributive Leadership Behaviours of School Principals According to Teachers' Perceptions According to Some Variables

Abstract

School principals can play an effective role in increasing student achievement through teachers. There are various studies in the literature that show that the leadership of school principals positively affects educational outcomes. Although the leadership behaviours of the school principal are important for the school, in recent years, the shared aspect of leadership among other administrators and teachers has been emphasised. In this context, it is seen that distributive or shared leadership behaviours have started to be examined. This study focuses on examining the distributive leadership behaviours of school administrators according to teachers' perceptions through some variables. The population of the study consists of 12350 teachers working in the central districts of Diyarbakır in the 2022-2023 academic year. The sample of the study consists of 390 teachers determined by random sampling from the population. The data of the study were obtained with the help of the Distributive Leadership Scale (DLS) developed by Davis (2009) and adapted into Turkish by Şahin, Uğur, Dinçel, Balıkçı, and Karadağ (2014). The scale consists of one dimension. In the analysis of the research data; arithmetic mean, standard deviation, frequency and percentage values were calculated. In addition, t-test and ANOVA test were used in the study. As a result of the analyses, it was found that school principals' distributive leadership behaviours did not differ significantly according to their gender, the type of school they work in, seniority and education level.

Keywords: School Principal, Leadership, Distributive, Administrator, School, Teacher

Giriş

Bilim insanları liderlik ile ilgili çalışmalarında çeşitli kavramlaştırma ve yöntemsel uygulamalarla destekleyerek, giderek hızlanan bir biçimde dağıtımçı liderlik anlayışı kullanmaktadırlar. Bu anlamda dağıtımçı liderlik okul yönetimi açısından yeni bilgiler ve yaklaşımlar üretme kapasitesine sahip olduğu söylenebilir. Literatür incelendiğinde dağıtımçı liderlik anlayışının Gibb (1954) tarafından yazılan “Liderlik” isimli kitabının Sosyal Psikolojinin Elkitabı adlı bölümünde yer alması ile bilim dünyasının ilgisini çekmiştir. Bu kitapta Gibb, otoriter, babacan, bireysel ve katılımcı şeklinde 4 liderlik çevresi olduğunu dile getirmiştir. Gibb (1954) tanımladığı dört liderlik çevresinden bir tanesi olan katılımcı çevreyi

ele alırken, katılımcı örgütlerin örgütün ve bütün üyelerin azami gelişiminin sağlanmasını esas alan ve tek bir liderden ziyade, örgütteki liderliğin paylaşıldığını dile getirmiştir (Korkmaz ve Gündüz, 2011, s.127). Bu araştırmada Gibb'in kullandığı kavram dağıtımcı liderlik olarak kullanılmaktadır. Literatür incelendiğinde, kahraman liderlik anlayışının bir eleştirisi olarak görülebilecek dağıtımcı liderlik anlayışı ile liderlik işlevini bir kişinin yerine getirmesi ile değil paylaşılması ile mümkün olacağı ifade edilmektedir. Liderlik yaklaşımları göz önüne alındığında bazı yaklaşımlarda liderliğin rollerinin bir grubun birkaç üyesi tarafından paylaşılacağı, bazı liderlik rollerinin bir kişiye adanabileceği ve belirli liderlik rollerinin farklı zaman ve mekânlara farklı insanlar tarafından yerine getirilebileceği vurgulanmaktadır. Başka bir ifade ile kurumdaki tek bir liderlik anlayışından liderlik rollerinin grubun üyelerine dağıtımını öngören bir anlayış söz konusudur. Literatür incelendiğinde yönetim bilimi alanında liderlik ile ilgili çalışmalarda görüş ayrılıklarının olduğu söylenebilir. Genel olarak liderliğe bir süreç, rol veya bir söylem olarak düşünülmekte olduğu söylenebilir (Korkmaz ve Gündüz, 2011, s. 128). 21. yüzyılın değişen ve gelişen anlayışında birçok örgüt değişimlere uyum sağlamakta, kendini güncellemeye başlamakta ve bu değişimi sürdürmektedir. Bu doğrultuda okul müdürlerinden bir lider özellik beklenmektedir (Çiçek, 2018, s. 17). Bu liderlik geleneksel tek adam liderliği değil de daha demokratik, katılımcı ve sorumlulukların paylaşıldığı bir yönetim anlayışını gerektirmektedir. Çünkü eğitim-öğretim sürecinin etkileri yıllarca devam etmektedir ve bu etkilerin niteliği de özel bir öneme sahiptir. Eğitim örgütlerinde okul müdürlerinin pek çok görev ve sorumluluğu bulunmaktadır. Bu görev ve sorumluluklardan bazıları, öğrenci işleri, okulun fiziki yapısıyla ilgili işler, kurul ve toplantılar, personel işleri, okul-aile birliği ile ilgili işler ve eğitim-öğretim ile ilgili işlerdir. Okullarda bu işler gibi birçok görev ve sorumluluğu bulunan okul müdürlerinin yetki ve sorumluluklarını okul içi ve dışındaki paydaşlar arasında dağıtmadan yönetim işlerini yürütmesi mümkün olmayabilir (Turan, 2020). Okulu tek başına aldığı tepeden inme kararlarla yönetmeye çalışan okul müdürleri çatışma ve krizlere sebep olabilir. Okullardaki çatışma ve krizlerin yönetiminin okuldaki işlerin sağlıklı bir şekilde işlemesi için çok önemli olduğu unutulmamalıdır. Okullardaki fikrî ve benzeri çatışmalar doğru bir şekilde yönetilemezse bu çatışmalar okulda etkili bir eğitim-öğretim süreci yürütülememesine neden olabilir (Akgün, 2019, s. 1-2). Dolayısıyla liderliğin dağıtılma fikri yetkilendirmeden ayrılıp örgütteki tüm üyelerde liderlik potansiyelini ön plana çıkarmaktadır. Dağıtımcı liderlik anlayışında, örgüt işlerinin yürütmesini tesis etmek, sorunlarını çözmek ve uygulamalarını geliştirmek için iş birlikçi ve etkileşimci davranışların ortaya çıktığı söylenebilir (Kurt, 2016). Bu etkileşimci ve iş birlikçi örgüt ortamında işlerin istenildiği gibi yürütülebileceği ve örgüt hedeflerine ulaşılabileceği ifade edilebilir. Dağıtımcı liderliğin hâkim olduğu okullarda, öğretmenler ve ailelerin okulda karar alma aşamasında, örgüt üyeleri

arasındaki ilişkilerde, iş birliğinde, akademik çalışmalarda, okul kültürünü geliştirmede aktif katılım sergilediği belirtilebilir. Turan (2015) okul yönetimlerinin örgütün işleyişini sağlamak ve liderlik işlevlerini yürütebilmek için okul içinde ve dışında çeşitli paydaşlara güvenmek durumunda olduklarını belirtmektedir. Eğitim örgütlerinin liderleri olan okul müdürlerinin sergileyeceği dağıtımçı liderlik davranışlarının okulun akademik başarısına katkı sağlayabileceği ve bu bağlantıyı sürekli hale getirebileceği düşünülmektedir. Tüm buradan hareketle değişen liderlik anlayışı çerçevesinde böylesine önem arz eden bir konuyu birtakım değişkenlere göre incelemek birçok problemin çözümüne ışık olacağı öngörülmektedir. Bu çalışmanın amacı öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik davranışlarını bazı değişkenlere göre incelenmesidir. Ayrıca değişkenler açısından devlet okullarında çalışan öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin dağıtımçı liderlik davranışlarını cinsiyet, okul türüne, eğitim durumları ve kıdem değişkenleri arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını ortaya koymaya çalışmaktadır.

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Yöntemi

Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışlarını bazı değişkenlere göre tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmada “İlişkisel Tarama Modeli” kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 1999). İlişkisel tarama modeli geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Can, 2014).

1.2. Veri Toplama Araçları

a. Demografik Bilgiler Formu: Öğretmenlere ait demografik bilgileri toplamaya yönelik olan bu formda; cinsiyet, eğitim düzeyi, okul türü ve kıdem gibi özellikler yer almaktadır.

b. Dağıtımçı Liderlik Ölçeği: Araştırmada öğretmenlerin algılarına dayalı olarak okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranış düzeylerini belirlemek amacıyla, Davis (2009) tarafından geliştirilen; Şahin, Uğur, Dinçel, Balıkcı ve Karadağ (2014) tarafından Türkçe’ye uyarlaması yapılan Dağıtımçı Liderlik Ölçeği (DLÖ) kullanılmıştır. Ölçek beş dereceli likert tipi bir ölçektir (1= Hiç Katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kararsızım, 4= Katılıyorum, 5= Kesinlikle Katılıyorum). Şahin ve arkadaşlarının (2014) ölçeğin geliştirilmesi sırasında madde-toplam korelasyon analizi, ölçeğin tamamı ve her bir faktör için Cronbach’s Alpha analizleri yapılmıştır. Madde-toplam ve Cronbach’s Alpha analizlerinin sonucuna göre ölçeğin ilk halinde bulunan 49 maddeden 12 tanesi çıkartılmış ve ölçek 37 maddeden oluşturulmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ulaşılan değerlerin beklenen uyum değerlerini karşılamaması nedeniyle açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. İlk olarak elde edilen KMO = .95,1 ve Bartlett ($p < .001$) değerleri faktör analizinin gerçekleştirilebileceğini göstermiştir.

Daha sonra ortaya çıkan faktörlerin birbirleriyle ilişkili olabileceği düşünülerek Direct Oblimin tekniği tercih edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda ölçek maddelerinin 7 faktör altında toplanarak toplam varyansın %69,32'sini açıkladığı tespit edilmiştir. Ancak bu faktörlerden ilki ve diğerleri arasında çok fazla farklılık olduğu belirlenmiştir. İlk faktör toplam varyansın %45,8'ini oluştururken diğer 6 faktörün ise toplam varyansın geri kalan %23,55'ini oluşturduğu görülmüştür. Bu nedenle ölçeğin tek boyutlu olarak değerlendirilmesi önerilmiştir (Şahin vd., 2014). Çalışmada güvenilirlik analizleri yapılmadan önce, ölçeğin İngilizce-Türkçe çevirisi yapılmıştır. İngilizce-Türkçe uyumu ölçeğin güvenilirliği açısından incelenmiş ve ölçek bu alanlarda uzmanlar tarafından güvenilir olarak değerlendirilmiştir. Ölçeğin güvenilirlik analizleri üç safhada yapılmıştır. İlk olarak ölçeğin iç tutarlılığı için madde-toplam analizi yapılmış ve ölçek maddelerinin $r = .58$ ve $.75$ ($p < .001$) arasında değer aldıkları tespit edilmiştir. İkinci olarak, iç tutarlık denemesi için yapılan Cronbach's Alpha analizi değerleri DLÖ için $.96$ ve ölçeğin her bir faktörü için sırasıyla (i) okul örgütü $.90$, (ii) okul vizyonu $.90$, (iii) okul kültürü $.81$, (iv) öğretim programı $.82$, (v) öğretimsel çıktılar $.86$, (vi) öğretmen liderliği $.89$, (vii) müdür liderliği $.91$ olarak bulunmuştur. Üçüncü olarak, ölçek güvenilirliği test-yeniden-test analiziyle sınanmıştır. Analiz sonucunda test-yenidentest güvenilirliği katsayısı $r = .93$ ($p < .001$) olarak tespit edilmiştir (Şahin vd., 2014). Bu araştırma için yapılan güvenilirlik analizinde de ölçeğin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı $.94$ olarak bulunmuştur.

1.3. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2022-2023 eğitim öğretim yılında Diyarbakır merkez ilçelerinde görev yapan 12350 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme, evrenden tesadüfi örnekleme yoluyla ile belirlenen 390 öğretmenden oluşmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	220	59,0
Erkek	170	41,0
Okul Türü		
İlköğretim	247	63,0
Ortaöğretim	143	37,0
Eğitim Düzeyi		
Lisans	303	76,0
Lisansüstü	87	24,0
Kıdem Düzeyi		
1-9	141	36,0
10-19	132	33,0
19 ve üstü	115	31,0

Tablo 1'de katılımcıların demografik özelliklerine yer verilmiştir. Araştırmaya katılanların %41,0'ı erkektir. Ayrıca katılımcı öğretmenlerin % 63'sü ortaokullarda görev

yaptığı, yine katılımcı öğretmenlerin %76'sı lisans eğitim düzeyine sahip olduğu ve son olarak katılımcıların %36,0'sı 1-9 kıdeme sahip olduğu görülmektedir.

1.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri SPSS- 22.0 programına aktarıldıktan sonra verilerin normalliğine ilişkin analizler yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterdikleri sonucuna varılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde: aritmetik ortalama, standart sapma, frekans, yüzde değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca araştırmada, t-testi ve ANOVA testi kullanılmıştır.

2. Bulgular

Bu bölümde alt amaçlara göre araştırma bulgularına yer verilmiştir.

Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışlarını sahip olma düzeylerine ilişkin bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışlarına sahip olma düzeyleri

Boyutlar	$\bar{X}$	SS	N
Dağıtımçı Liderlik Ölçeği	3,89	,514	390

Tablo 2 incelendiğinde dağıtımçı liderlik ölçeğinin tamamına ait aritmetik ortalamanın ($\bar{X}= 3,89$) katılıyorum düzeyinde olduğu görülmektedir. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışlarını yüksek düzeyde algıladıkları söylenebilir. Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışları açısından fark olup olmadığını değerlendirmek için gerçekleştirilen t-Testi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışlarının cinsiyet değişkenine ilişkin t-testi sonuçlar

Boyut	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	sd	P
Dağıtımçı Liderlik Ölçeği	Kadın	220	3,89	,4452	-2,88	452	,841*
	Erkek	170	3,77	,4589			

*p>0,05

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik düzeyinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir (t=-2,88; p=.841). P değeri 0,05 ten büyük olduğu için öğretmenlerin dağıtımçı liderlik algılarının cinsiyete göre farklılaşmadığı söylenebilir. Bu kapsamda kadın ve erkek öğretmenlerin benzer düşüncelere sahip olduğu ifade edilebilir. Araştırmanın alt probleminde öğretmenlerin dağıtımçı liderlik algılarının eğitim düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiş ve sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışlarının eğitim düzeyi değişkenine ilişkin t-testi sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	sd	P
Dağıtımçı Liderlik Ölçeği	Lisans	303	3,99	,4149	-1,143	896	,000*
	Lisansüstü	87	3,58	,5874			

*p>0,05

Tablo 4'e göre öğretmenlerin algılarına okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışlarının eğitim düzeyine göre farklılaşmadığı görülmektedir (t=1,143; p=.000). Bu kapsamda lisans ve yüksek lisans mezunu öğretmenlerin benzer düşüncelere sahip olduğu söylenebilir. Araştırmanın alt probleminde öğretmenlerin algılarına göre dağıtımçı liderlik davranışlarının okul müdürüyle çalıştıkları okul türüne göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiş ve sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışlarının çalıştıkları okul türüne ilişkin t-testi sonuçları

Boyut	Okul Türü	N	$\bar{X}$	S	t	sd	P
Dağıtımçı Liderlik Ölçeği	İlköğretim	247	3,85	,365	-3,74	345	,000*
	Ortaöğretim	143	3,74	,456			

*p>0,05

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin algılarına okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışlarının çalıştıkları okul türüne göre farklılaşmadığı görülmektedir (t=-3,74; p=.000). Araştırmanın alt probleminde öğretmenlerin dağıtımçı liderlik algılarının okul müdürüyle çalışma süresine göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiş ve sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin dağıtımçı liderlik davranışlarının kıdem değişkenine ilişkin ANOVA testi sonuçları

Boyutlar	Sınıf düzeyi	N	$\bar{X}$	ss	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Kareler sd	Kareler ort.	F	p	Anlamlı fark
Dağıtımçı Liderlik Ölçeği	1-9	141	3,89	,34512	Gruplar arası	1,785	314	,347	1,369	,000	---
	10-19	132	3,74	,45872	Gruplar içi	1,564	325	,369			
	19- üstü	115	3,63	,51475	Toplam	1,698	347				

*p>0,05

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin algılarına göre dağıtımçı liderlik davranışlarının mesleki kıdeme göre farklılaşmadığı görülmektedir (F= 1,369; p = .000). Bu kapsamda farklı mesleki kademelere sahip öğretmenlerin birbirine yakın algılara sahip olduğu söylenebilir.

Sonuç

Bu araştırma nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama modeline göre yürütülmüş, 390 öğretmene ulaşılmış, öğretmenlerin algılarına göre dağıtımcı liderlik davranışları incelenmiştir. Öğretmen algılarına göre dağıtımcı liderlik cinsiyet, okul türüne, eğitim durumuna ve kıdem türüne göre farklı değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırmanın alt probleminde, öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin dağıtımcı liderlik davranış düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin okul müdürlerinin dağıtımcı liderlik davranışlarını yüksek düzeyde algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazında bu araştırma sonuçlarına benzer sonuçların elde edildiği bazı çalışmalara ulaşılmıştır. Atılkan (2019), Mermer (2019) ve Kulu (2020)'nin araştırmasında da öğretmenlerin okul müdürlerinin dağıtımcı liderlik davranışlarını benzer düzeyde algıladıkları tespit edilmiştir. Bu sonuçlara dayalı olarak öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin eğitim kurumlarında dağıtımcı liderlik davranışları sergilemekte olduğu ifade edilebilir. Tüm bu durumun 2023 Eğitim Vizyonu belgesinde belirlenen amaçların sahaya yansımaları olarak değerlendirilebilir. Okul müdürlerinin dağıtımcı liderlik davranış düzeylerinin araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem, çalıştıkları okul türü eğitim düzeyi, okul müdürüyle çalışma süresi ve okulda çalışma süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Alanyazında bu araştırma sonuçlarına benzer sonuçların elde edildiği bazı çalışmalara ulaşılmıştır. Ulusoy (2014) ve Ereş ve Akyürek (2016)'nın 72 araştırmasında okul müdürlerinin dağıtımcı liderlik davranış düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyet, eğitim düzeyi ve okulda çalışma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Arabacı, Karabatak ve Polat (2016)'nın araştırmasında da okul müdürlerinin sergilemiş oldukları dağıtımcı liderlik davranışlarının öğretmenlerin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Uçar (2015)'in çalışmasında okul müdürlerinin sergilemiş oldukları dağıtımcı liderlik davranışlarının öğretmenlerin cinsiyet, eğitim düzeyi ve mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ağırdaş (2014)'ün çalışmasında da okul müdürlerinin sergilemiş oldukları dağıtımcı liderlik davranışlarının öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem ve okul müdürüyle çalışma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Yetim (2015), Çiçek (2018) ve Akgün (2019)'un araştırmasında da okul müdürlerinin sergilemiş oldukları dağıtımcı liderlik davranışlarının öğretmenlerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Mermer (2019)'un araştırmasında okul müdürlerinin dağıtımcı liderlik davranışlarının öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem, eğitim durumuna ve okulda çalışma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma ve ulaşılan diğer çalışmaların sonuçlarına göre okul müdürlerinin

dağıtımcı liderlik davranış düzeylerinin algılanmasında kadın ve erkek öğretmenlerin benzer düşüncelere sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca, öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem, eğitim düzeyi ve çalıştıkları okul türü değişkenlerine göre okul müdürlerinin dağıtımcı liderlik davranış düzeylerini algılamalarında herhangi bir değişimin olmadığı görülmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında şu öneriler getirilebilir: Milli Eğitim Bakanlığı okul müdürlerinin dağıtımcı liderlik davranışlarını etkili bir biçimde uygulanmasını yaygınlaştırıcı eğitimler planlamalıdır. Bu araştırma sadece kamu ortaokullarında yapılmıştır. Araştırmacılara özel okulların da dahil olabileceği çalışmalar yapmaları önerilebilir. Bu çalışmada sadece öğretmenlerin algılarına göre sonuçlar elde edilmeye çalışılmıştır. Araştırma okul müdürleri, veliler ve öğrencilerin de dahil olabileceği nitel veya karma desen yöntemiyle de yapılabilir.

Kaynaklar

- Ağırdaş, Y. (2014). *Resmi Liselerde Dağıtımcı Liderlik ile İş Doyumu Arasındaki İlişkinin Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi (Çorum İli Örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Okan Üniversitesi.
- Akgün, Ö. F. (2019). *Dağıtımcı Liderlik Davranışlarının Okul Türüne ve Müdürlerin Belirli Özelliklerine Göre İncelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Maltepe Üniversitesi.
- Arabacı, İ. B., Karabatak, S. & Polat, H. (2016). Ortaöğretim Okulu Yöneticilerinin Dağıtımcı Liderlik Rollerine İlişkin Öğretmen Algıları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 (3), 1015-1032.
- Atılkan, N. (2019). *Okul Müdürünün Dağıtımcı Liderlik Davranışları ile Okulların Etkililiği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Karabük Üniversitesi.
- Çiçek, E. (2018). *Eğitim Kurumlarında Dağıtımcı Liderlik ve Örgütsel Güven Arasındaki İlişki (Kayseri İl Merkezi Örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Ereş, F. & Akyürek, M. İ. (2016). İlkokul Müdürlerinin Dağıtılmış Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin İş Doyumu Algıları Arasındaki İlişki Düzeyleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36 (3), 427-449.
- Gibb, C. A. (1954). Leadership. In G. Lindzey (Ed.), *Handbook of social psychology*, 2 (pp. 877-917). Reading, MA: Addison-Wesley.
- Korkmaz, E. ve Gündüz, H. B. (2011). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Dağıtımcı Liderlik Davranışlarını Gösterme Düzeyleri. *Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 1, 23-153.
- Kulu, M. (2020). *Okul Yöneticilerinin Dağıtımcı Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Mesleki Topluluk Düzeyleri Arasındaki İlişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi.

- Kurt, T. (2016). Öğretmen Liderliğini Açıklamaya Yönelik Bir Model: Dağıtımçı Liderlik, Örgütsel Öğrenme ve Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algısının Öğretmen Liderliğine Etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 41 (183), 1-28.
- Mermer, M. (2019). *Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinde Dağıtımçı Liderlik Davranışlarına İlişkin Görüşleri (Ankara İli Örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Şahin, M., Uğur, C., Dinçel, S., Balıkçı, A., & Karadağ, E., (2014). Dağıtımçı Liderlik Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması Dil Geçerliği ve Ön Psikometrik İncelenmesi. *Eğitimde Politika Analizi Dergisi*, 3 (2), 19-30.
- Turan, S. (2015). *Okullarda Liderlik*. S. Turan (Ed.). Eğitim Yönetimi içinde (s. 375- 409). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Turan, S. (2020). *Okul Yöneticisinin Liderlik Rollerini*. N. Cemaloğlu (Ed.). Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi içinde (s. 445-467). Pegem Akademi.
- Uçar, R. (2015). *İlkokul Müdürlerinin Dağıtımçı Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Motivasyon ve Yaratıcılık Düzeyleri Arasındaki İlişki (Diyarbakır İli Örneği)* [Doktora tezi, Dicle Üniversitesi]. Yök tez.
- Ulusoy, T. (2014). *Okullarda Sergilenen Dağıtımçı Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin İş Doyumu ve Örgütsel Adanmışlıkları Arasındaki İlişkiler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Yetim, Z. (2015). *İlköğretim Kurumlarında Dağıtımçı Liderlik ile Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişki (Seydikemer Örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi.